

Täysistunto

Tiistai 8.1.2019 klo 14.00—18.02

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 313/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.01 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Esiityksen tavoitteena on selvittää, mitä institutionaalisten sijoittajien on julkisesti kerrottava siitä, miten ne käyttävät osakkeisiin perustuvia oikeuksia omistamissaan yrityksissä. Hallitus esittää, että myös lakisääteistä työeläkevakuuttamista harjoittavien eläkelaitosten omistajaohjauksen periaatteita koskevia säännöksiä selkiytetään ja täydennetään nykyistä.

Työeläkelaitosten omistajaohjauksen periaatteista ei ole säädetty kovinkaan kattavasti voimassa olevassa lainsäädännössä, vaan omistajaohjauksen periaatteiden laatiminen on jätetty pitkälti työeläkelaitoksille itselleen. Hallituksen esityksessä ehdotetaan työeläkelaitoksille riittävän kattavia ja yhtenäisiä säännöksiä. Kaikilla työeläkelaitoksilla olisi esityksen mukaan oltava vähintään yleisluontoiset omistajaohjauksen periaatteet. Lisäksi jos työeläkelaitos sijoittaa sellaisten kohdeyhteisöjen osakkeisiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Eta-valtiossa, työeläkelaitoksen olisi omistajaohjauksen periaatteissa kerrottava tarkempia tietoja. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Omistajaohjauksen periaatteet olisi julkistettava maksutta työeläkelaitoksen internetsivuilla. Eläkesäätiöille ja -kassoille sallittaisiin lisäksi muu vastaava julkistamistapa.

Tällä hallituksen esityksellä on asiallinen yhteys toiseen, samanaikaisesti annettuun lakiehdotukseen HE 305/2018 vp, joka liittyy Euroopan unionissa hyväksytyn osakkeenomistajien oikeuksista annetun muutosdirektiivin täytäntöönpanoon. Siksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin ehdotetaan myös eräitä lähipiiritoimia ja johdon palkitsemista sekä niistä päättämistä koskevia lähinnä teknisluontoisia tarkennuksia, jotka ovat tarpeellisia muihin lakeihin, vakuutusyhtiölakiin ja osakeyhtiölakiin, ehdotettujen muutosten johdosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

14.03 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! On hyvä, että työeläkelaitosten pelisääntöjä selkeytetään. Puhumme kuitenkin lähes 200 miljardin euron... [Hälinää — Puhemies koputtaa] Puhumme lähes 200 miljardin euron kansallisomaisuudesta, joka on erinomaisen tärkeä osa meidän eläkejärjestelmämme kestävyyttä ja kantavuutta tulevaisuuteen. Tästä samasta syystä tässä salissa pitäisi käydä keskustelua lähiaikoina myös siitä, miten aiomme turvata etenkin julkisen puolen eläkkeet maailman muuttuessa.

Meillä on julkisella puolella paljon pitkäikäisiä naisia, joista aiheutuvat eläkemenot ovat suuria. Samoin siellä on paljon erityisalojen, kuten sotilaiden ja palomiesten, alemmista eläkei'istä johtuvia kuluja. Meidän on ratkaistava niiden kohtalo jatkossa, etenkin tässä tilanteessa, jossa jo nyt terveyspuolen henkilökuntaa on isossa määrin siirtynyt yksityiselle puolelle, ja riippumatta siitä, saammeko sote-uudistuksen aikaan vai emme, sama suuntaus tulee jatkumaan.

Tätä kiireellisyyttä kuvaa hyvin sekin, että mitä pitemmälle tätä päätöstä rukkaamme ja pitkitämme, sitä kalliimmaksi se yhteiskunnalle tulee. Eli meidän on viimeistään hallitusneuvotteluissa tehtävä esityksiä ja ratkaisuja tulevaisuuden suuntaviivoista, miten saamme turvattua myös julkisen alan eläkkeet tulevaisuudessa, mikä lienee vahva yhteinen tahtotilamme koko tässä salissa.

14.05 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on tervetullut ja osoittaa sen, että hallitus tekee loppuun asti työtä, niin kuin eduskuntakin. Työeläkejärjestelmän toimivuuden tärkein turva on se, että Suomeen syntyy uusia työpaikkoja ja jokainen työkykyinen myöskin pääsee työhön.

Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on todellakin lisätä lakisääteisen työeläketurvan toimeenpanosta huolehtivien työeläkelaitosten toiminnan läpinäkyvyyttä ja avoimuutta, raportoinnin oikea-aikaisuutta ja julkista luotettavuutta. Ja jotta nämä tavoitteet, todella tärkeät tavoitteet, toteutuvat — kiitos ministeri Mattilalle, että tämä esitys todellakin eduskuntaan tulee — niin meidän on todellakin säädettävä uusia tarkentavia säädöksiä omistajaohjauksen periaatteista ja ulottaa myöskin säätely työeläkevakuutusyhtiöiden ja Kevan lisäksi myös muihin työeläkelaitoksiin sekä valtion eläkerahastoihin.

Arvoisa puhemies! Haluan tässä lähetekeskustelussa vielä todeta, että todellakin nykyistä avoimempi omistajaohjaus vahvistaa osakkeenomistajan ja sijoituskohteena olevan yhtiön suhdetta ja parantaa myös yleistä sijoitussuojaa. Ja pidän erittäin hyvänä sitä, että omistajaohjauksen periaatteet ulotetaan myös niille työeläkelaitoksille, joita velvoitteet eivät tällä hetkellä todellakaan koske, ja tämä tuo todellakin sijoitustoimintaan ja markkinoille tasapuolisemmat toiminta- ja kilpailuedellytykset. Ja lopuksi vielä totean, että tuo tasapuolinen toimintaympäristö edistää rahoitusmarkkinoiden vakautta ja ennakoitavuutta ja lisää myöskin sijoittajan suojaa.

Eli pidän tätä esitystä hyvänä, mutta on tärkeää, että talousvaliokunta tämän tarkasti käy läpi.

14.07 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Selailin tätä täältä asian valmisteluosiosta. Se on yleensä hyvä tapa ottaa kantaa myös siihen, millä tavalla asiaan perehtyneet tahot ovat asiaa kommentoineet. Huomasin, että täällä mainitaan, että esitysluonnos on lausuntokierroksen yhteydessä lähetetty valtioneuvoston kanslian yhteydessä toimivalle lainsäädännön arviointineuvostolle, mutta se ei ole kuitenkaan antanut esityksestä lausun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

toaan. Mielestäni täällä eduskunnassa on ollut hyvin usein lakiesityksiä, joista on keskusteltu, onko lainvalmistelu ollut asiantuntevaa ja oikeaa ja hyvää.

Kysyisinkin teiltä, ministeri, onko tässä lakiesityksessä mielestänne vielä mitään sellaista korjattavaa ja minkä takia esimerkiksi lainsäädännön arviointineuvosto ei ole nyt tästä antanut lausuntoaan. Vaikutusten arviointihan on hyvin tärkeää ja kuuluu muun muassa arviointineuvoston toimenkuvaan. Onko tässä jotakin sellaista? Muun muassa täältä Vastaan tai varauksellinen -osiosta löytyy huomioita tähän käsitteillä olevaan lakiin.

14.08 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Järvinen oli huolissaan eläkkeiden kohdentumisesta. Kyllä nostaisin tähän myös tämän tulevien sukupolvien eläkkeiden tason, sen, miten turvataan nuorten eläkkeiden taso, nykyisten nuorten, jotka pohtivat, mahtavatko he saada eläkettä ollenkaan.

Itse tähän asiaan: Tämä säännösten tarkistaminen on mitä tervetullein asia, ja se yhtenäistää. Niin kuin täällä edustaja Sarkomaa totesi, tämä on erittäin hyvä esitys ja tuo sen tarvittavan uudistuksen ja jatkaa tätä hallituksen sujuvoittamis- ja selkeyttämislinjaa ja on siinä mielessä tervetullut.

14.09 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin täällä kollegat edellä ovat todenneet, työeläkevarojen huolellinen ja pitkäjänteinen hoitaminen on koko kansakunnan etu. Ja totta kai on tärkeää, että sijoitusstrategiat ja omistajaohjauksen periaatteet ovat avoimet ja läpinäkyvät.

Tässä samassa yhteydessä keskustelu on paikallaan toki myöskin siitä, millä tavalla tänä päivänä voidaan huolehtia siitä, että tulevaisuuden eläkevarat ovat kestäväällä pohjalla. Ja silloin puhutaan siitä, miten me voimme varmistaa, että meillä syntyvyys on kasvussa, ja siitä, millä tavalla me voimme varmistaa sen, että ne nuoret, jotka ovat työelämässä tai työikäisiä, sinne työelämään todellakin sitten pääsevät siirtymään ja ettei tapahdu sitä, mitä tänä päivänä valitettavan usein on, että meillä suuri joukko nuoria syrjäytyy kokonaan, ja meillä näitten nuorien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä, joissa usein on taustalla mielen-terveysongelmia, on valitettavasti ollut kasvussa. Ja nämä ovat niitä asioita, joihin tuomaisen työeläkejärjestelmän sisällä on syytä kiinnittää huomiota.

On ollut paljon keskustelua myös siitä, että ihan viime aikoina myös työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä on kasvanut, ja on esitetty jopa arvioita, että esimerkiksi aktiivimallilla olisi saattanut olla jotakin taustaa tämän työkyvyttömyyseläkkeiden hakemusten määrän kasvussa. En tiedä, pystyykö ministeri tähän asiaan kommentoimaan tässä yhteydessä, mutta tämä on asia, mikä olisi varmaan syytä selvittää. Työeläkeyhtiöiden johto on esittänyt muun muassa huolestuneisuutta siitä, miten nyt näiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä ja niiden hakemusten määrä on yhtäkkiä pompsahtanut ylöspäin.

Kaiken kaikkiaan tämä lakiesitys on varmasti sellainen, joka on paikallaan ja on entisestään vahvistamassa omistajaohjauksen periaatteitten, voisiko sanoa, johdonmukaisuutta ja pitkäjänteisyyttä.

14.11 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Työeläkerahastoissa oli viime vuoden kesäkuun lopussa 202 miljardia pääomia, ja se on tietysti erittäin merkittävä summa kansantaloudessa. Eläkkeitä maksetaan noin 15 miljardia euroa ja saman verran kerätään eläkemaksuilla näihin rahastoihin vuosittain tuloja. Tämä tulovirta on siis tavallaan läpijuoksu näillä luvuilla — se, mitä tulee, menee — ja silloin avainkysymys on, miten tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

pääoma, joka on kerätty menneinä aikoina työssä olleilta ja nykyisin työssä olevilta, saadaan tuottamaan edelleen jatkossakin niin hyvin kuin se on nyt tuottanut.

Tarkistin, että vuoden 2010 lopussa eläkerahastoissa oli yhteensä 136 miljardia euroa, ja nyt siis 202 miljardia, kahdeksan vuotta myöhemmin. Se tekee noin 8 miljardia per vuosi kasvua, sijoitustuottoja, rahastoihin — se on valtava summa — ja tämän varassa meidän tuleva eläkepolitiikkamme tietysti pitkälti on. Emme varmaan voi lähteä siitä, että eläkkeitä leikattaisiin — ainakaan perussuomalaiset eivät siihen ole sinänsä valmiita, vaikka eläkekatto sinänsä voisi olla paikallaan meilläkin — mutta ei myöskään voida eläkemaksuja korottaa hallitsemattomasti, vaan täytyy toimia pitkäjänteisesti, jotta myös ne turvaavat osaltaan työllisyyttä ja elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia.

Tämä, että eläkevarat sijoitetaan edelleen tuottavasti ja turvaavasti, on tärkeä tehtävä sekä eläkeyhtiöille että valvovalle viranomaiselle, ja toivon, että tämä lainsäädäntö vahvistaa ja edistää tätä.

Toisaalta vielä nostan esille sen, että noin puolet eläkevaroista on sijoitettu ulkomaille ja toinen puoli, suurin piirtein, kotimaahan. Olen itse pohtinut sitä, voitaisiinko päästä siihen, että eläkevaroja hyödynnettäisiin koko kansantalouden kannalta esimerkiksi niin, että sopivalla tavalla niitä voitaisiin käyttää perusinfraan parantamiseen eli esimerkiksi suuriin liikennehankkeisiin. Niistä ei saada ihan sellaista suoraa tuottoa kuin saadaan sijoituksista ulkomailta, mutta niistä saadaan kansantaloudelle hyötyä, ja työllisyyden paranemisen kautta voisi tulla jopa parempi tuotto.

14.14 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on varmasti oikein hyvä, ja on hyvä tarkemmin katsoa näitä työeläkevakuutusyhtiöihin liittyviä asioita niin omistajaohjauksen kuin julkisuuden kuin sijoittamisenkin näkökulmasta.

Meillähan ovat työeläkevakuutusrahastot todella kasvaneet merkittävästi, ja paitsi että meidän täytyy todellakin huolehtia tulevien eläkeläisten eläkkeistä, niin meidän tulisi käsitteäkseni huolehtia paljon paremmin myös nykyisten eläkeläisten eläkkeistä, varsinkin siitä suuresta eläkeläisten joukosta, joka tämän päivän hyvinvointivaltiossa elää eläkeläisköyhyydessä. Meillä on todella merkittävä määrä eläkeläisiä, joiden päivittäinen toimeentulo on hyvin veitsenterällä.

Ja aivan niin kuin edellinen puhuja nosti esiin, itsekin olisin halunnut nostattaa esiin myös sen, mihinkä näitä valtavia eläkerahastoja sijoitetaan. Meillähan suurin osa eläkevaroista on tällä hetkellä sijoitettu ulkomaille ja hyödyntää siellä, ja olen tässä salissa jo aiemmin lausumissani nostanut esiin sitä, voisiko aloittaa neuvotteluja siitä, että sijoitettaisiin kotimaahan isompi osa näistä rahastoista, jotka hyödyttäisivät kotimaan markkinoita ja kotimaan eläkeläisiä — esimerkiksi joihinkin sellaisiin sijoituskohteisiin, jotka todella helpottaisivat myös tämän päivän eläkeläisten jokapäiväistä toimeentuloa. Meillä on monia eri vaihtoehtoja. Ajattelisin, että kun tätä esitystä tarkastellaan ja sitä, kuinka tulevaisuudessa käytetään työeläkevakuutusyhtiöiden varoja, niin meillä olisi huomattavasti laajempi skaala käytettävissämme sijoitusmahdollisuuksia ja nimenomaan mahdollisuuksia sijoittaa myös kotimaahan sillä tavalla, että se hyödyttäisi meitä kaikkia ja tietysti ennen muuta nykyisiä ja myös tulevia eläkeläisiä.

14.16 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aivan hyvää keskustelua. Eläkevaroista kun puhutaan, niin on syytä muistaa se, että niitä kerätään työnantajilta ja työntekijöiltä suurin piirtein yhtä paljon ja ne on lain mukaan sijoitettava tuottavasti ja turvaavas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

ti. Mutta niiden rahojen kannalta tulevaisuudessa yhä tärkeämpää on se, että mahdollisimman moni suomalainen käy töissä ja suorittaa näitä maksuja siinä samalla, koska järjestelmän kestävyys kannalta massatyöttömyys olisi todella haitallista, todella vahingollista. Tämän takia toivon, että kun tämän hallituksen hyvät työt ovat aiheuttaneet sen, että työllisyysaste on noussut nyt 72:een, vaikka kaksi vuotta sitten tässä salissa naurettiin aivan avoimesti sille, että mahdoton tehtävä — no, nyt se on toteutunut — niin seuraavan hallituksen tavoite, jonka pitää olla hallitusohjelmassa merkittynä, on se, että työllisyysaste saavuttaa esitetyn tavoitteen, 75 prosenttia, mihin muun muassa pääministeri Sipilä on monesti viitannut.

Toivonkin, että eduskunta paneutuu tähän vakavaan haasteeseen tulevana vaalikautena yhä tiiviimmin, koska jos haluamme kestävä eläkejärjestelmää tässä maassa ylläpitää, niin se tarkoittaa, että myös työllisyysasteen on noustava entisestään korkeammalle ja mahdollisimman monen suomalaisen on alettava hankkia omaa eläketurvaansa jo nuorena, koska se on ainoa kestävä tie, jolla hän saa itselleen hyvän eläkkeen ja saa pidettyä tämän kansakunnan maksukyvyyn hyvällä tasolla.

Ja kuten edustaja Toimi Kankaanniemi omassa puheenvuorossaan sanoi, niin olisi aivan toivottavaa, että eläkeyhtiöt sijoittaisivat tällaisiin pitkäkestoiisiin investointeihin kuten runkoverkkoteihin ja -ratoihin tai muihin tällaisiin hankkeisiin. Niiden tuotto ei varmaankaan ole kaikkein parhain mutta riskikin on aika pieni, ja sitä paitsi se toimisi kansakunnan hyväksi koko ajan, ja siksi toivon, että tähän kiinnitetään jatkossa yhä enemmän huomiota.

14.18 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen tässä puhui hyvin. Voin yhtyä hänen ajatuksiinsa. Todellakin eläkeyhtiöissä on hyvin mittavat rahastot hallinnoitavana, ja on välttämätöntä, että siihen käytetään osaamista ja hyvää hallintoa kaikilta osin. Meillä ehkä eläkeyhtiöiden hallinto poikkeaa muista maista sikäli, että meillä on myöskin etujärjestöillä keskeinen rooli siellä hallinnossa. Ei taida missään muualla maailmassa olla tällaista järjestelmää. Mutta tässäkin järjestelmässä pitää huolehtia siitä, että se osaaminen yhtiön hallinnossa on nimenomaan riittävä ja hyvä.

Mitä tulee edustaja Kankaanniemen näkemykseen, joka vähän liippaa tätä ja liittyy mahdolliseen työeläkevarojen käyttöön, esimerkiksi kannattaviin liikenneinvestointeihin, niin me tiedämme, että Suomessa on kannattavia liikenneinvestointeja, joihin sijoittaminen on kannattavaa ja jotka täyttävät myöskin ne kovat kriteerit, joita eläkeyhtiöt vaativat. Ja tässä suhteessa valtiovarainministeriön pitää liikkua nyt. Me emme ole tällä vaalikaudella päässeet riittävästi liikenneinfran uusien välineiden rakentamisessa liikkeelle. Sanoisin, että valtiovarainministeriön virkamiehet ovat vähän patavanhoillisia tässä suhteessa. Nyt pitää päästä liikkeelle, ja työeläkeyhtiöt ovat tässä yksi mahdollisuus.

14.19 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! Tämän esityksen mukaan kaikilla työeläkelaitoksilla tulee olla vähintään yleisluontoiset omistajaohjauksen periaatteet, joissa kerrotaan muun muassa sijoitusstrategian ja omistajaohjauksen periaatteiden välisestä liitynnästä. Ja hyvä niin, kun muistetaan se, että työeläkejärjestelmämme varat ovat todellakin tällä hetkellä reilut 200 miljardia, ja kun muistetaan se, että varojen kasvu ei perustu enää siihen, että työeläkejärjestelmän tulot olisivat sinänsä suuremmat kuin menot, vaan eläkevarojen tuottoon. Valitettavasti työeläkejärjestelmän menot ovat ylittäneet jo useana vuonna peräkkäin tulojen määrän. Eli on ehdottoman tärkeää, että saamme sijoituksissa olevat va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

rat, reilut 200 miljardia, tuottamaan hyvin, koska niiden avulla voimme turvata eläkkeet laajamittaisesti kaikille suomalaisille ja myös tuleville eläkkeensaajille.

Aina joskus kuulee puhetta siitä, miksi kannattaa pitää näin suurta eläkerahastovaratonta. Kannattaa muistaa, että maailman ehkä kaikkein kestävimpänä eläkejärjestelmänä pidetään Hollannin eläkejärjestelmää ja siellä nämä varannot ovat seitsenkertaiset Suomeen verrattuna. Eli siellä varastossa ja sijoituksissa on noin 1 400 miljardia euroa. Ja siitä huolimatta Hollannissakin keskustellaan eläkejärjestelmän kestävyys haasteista ja ongelmista. Nämä reilut 200 miljardia tulevat olemaan tulevien suomalaisten turva.

14.21 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies, hyvää uutta vuotta puhemiehelle ja ministerille! Kun lähdetään usein siitä, että näin se on ja näin se on aina oleva, ja kun tuossa edustaja Kankaanniemi, kuten muutama muukin, toi esille sitä, miten tätä eläkeyhtiöiden varallisuutta voisi enemmän panostaa suomalaiseen infraan ja suomalaisiin yrityksiin ja suomalaisiin sijoitusinstrumentteihin, niin olisin kysynyt sellaisesta ajatuksesta, onko hallituksen puolella mietitty mitään tällaisia keinoja. Oikeastaan monesti tuntuu, että lähdetään vain siitä, että näin se on ja nyt olemme kansainvälisillä markkinoilla, mutta meillä on paljon fiksua ihmisiä Suomessa, ja he voisivat lyödä päänsä yhteen, minkälaisia erilaisia kannustimia saisimme, että saisimme tänne Suomeen myös pääomaa.

Nyt kun on vaalit tulossa, puhutaan paljon siitä, kuka lupaa kenellekin eniten satasia, ja on ollut hienoa, että takuueläkettä on nostettu, mutta meillä on just nämä työeläkkeellä olevat ihmiset, jotka erityisesti meihin perussuomalaisiin ovat yhteydessä ja valittelevat sitä, että ovat tehneet pitkän työuran ja siitä huolimatta se eläke on jäänyt kovin pieneksi. Tämä indeksileikkuri on ollut vuosia jo käytössä, ja heistä tuntuu todella epäoikeudenmukaiselta, ettei saa juurikaan paljon enempää rahaa käteensä kuin mitä on takuueläke, vaikka on tehnyt pitkän työuran. On hyvä muistaa, että silloin aikoinaan oli myös niin, että meni monta vuotta täysi-ikäisyyden jälkeen, kunnes eläkettä alkoi karttumaan, ja itsekkin olen vielä sitä ikäluokkaa, vuonna 68 syntynyt, että tein vuosia töitä ja maksoin kyllä näitä maksuja mutta se ei eläkekertymää ole kartuttanut. Nämä ihmiset ovat monet aloittaneet 15-vuotiaana työt tekemällä töitä ja opiskelemalla siinä ohessa, ja kyllä se tietysti heille on iso asia.

Perussuomalaiset ovat muutaman kerran esittäneet semmoistakin ajatusta, että työeläkkeistä voitaisiin katsoa joku tietty tuloluokka, jonka indeksijäädystystä voitaisiin höllentää, niin että se ei kohdistuisi kaikkiin, ja tuossa edustaja Huhtasaaren kanssa kerran tavattiin työeläkelaitoksen ihmisiä, ja he sanoivat, ettei sitä koskaan ole laskettu. Kun täällä oli tämä edustaja Kiljusen kansalaisaloite käsittelyssä, me toivoimme, että valiokunta olisi silloin käsittelyssä tätä edes vähän harkinnut ja laskenut, mutta siihen ei tullut mitään vastausta, ja se tuli saliin sitten vain joko—tai—äänestyksenä.

Meidän pitäisi ihan oikeasti pystyä vastaamaan näille ihmisille jossain vaiheessa jotakin. Täällä on vain sitä satasen huutokauppaa nyt, mutta kyllä tämä työeläkeasia pitää ratkaista, ja se ei ihmisille mene ymmärrykseen, että on miljardikaupalla rahaa jossakin ja he kitkuttavat vuodesta toiseen samoilla rahoilla — ottaen huomioon, että muun muassa asuminen kallistuu aivan jatkuvasti. Viimeisimpänä uutisoinnissa on ollut kiinteistöverojen nousu.

Kysyisin ministeriltä: onko tässä mitään harkittu näiden asioiden perään?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Seuraavaksi täällä on nyt viisi puheenvuoroa, ja meillä loppuu aika tuossa puolelta. Elikkä nämä otetaan, ja sitten ministeri vastaa, ja sen jälkeen sitten myöhemmin iltapäivällä jatketaan. Otetaan nämä nyt, ketkä nyt ovat tässä. Elomaa on viimeisenä puheenvuoronpitäjänä, ja sen jälkeen ministeri, ja sen jälkeen mennään seuraavaan asiaan listalla.

14.24 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Eläkerahastot ja erityisesti niiden suuruus herättävät tietysti paljon keskusteluja ja intohimojakin, miten niitä tulisi käyttää, ja tämä keskusteluhan ajoittain on kyllä minusta tärkeä. Erityisesti eläkerahastojen tuoton vaikka osittaisenkin sijoittamisen suhteen pitäisin tärkeänä, että voisimme pohtia, voisiko niitä käyttää esimerkiksi kasvuyrityksiin, luovaan talouteen ja yritysten kansainvälistymiseen enemmän, koska sellainen sijoittaminen, joka tuottaisi työtä kotimaahan välittömästi, olisi hyödyllistä ja saattaisi jopa tarjota isomman tuoton kuin niissä rahastoissa, missä ne tällä hetkellä ovat. Eli en puhu pääoman purkamisesta, vaan erityisesti tästä tuoton osittaisesta sijoittamisesta. Toivonkin, että tulevaan hallitusohjelmaan tehtäisiin kirjaus tästä, että tarkastellaan eläkerahastojen parempaa käyttöä niin, että se tuottaisi työtä kotimaahan.

14.25 Juhana Vartiainen kok: Arvoisa puhemies! Tämä lakiehdotus on lähinnä hienosäätöä vuonna 2015 tehdyn eläkeuudistuksen jälkeen.

Mutta kun täällä nyt otetaan esille eläkevakuutuksen yleisiä asioita, niin sanon pari sanaa täällä esitetyistä toiveista siitä, että eläkeyhtiöiden varoja käytettäisiin enemmän kotimaan investointeihin. Tällainen toive tulee usein esille, mutta sitä arvioitaessa pitää muistaa kaksi hyvän taloudenpidon tosiasiaa:

Ensimmäinen on se, että pieni kansakunta tekee erittäin järkevästi, kun ei pane munia yhteen koriin. On erittäin järkevää, että työeläkevarallisuutemme on maailmalla eikä ole riippuvainen niistä samoista taloussokeista ja -suhdanteista kuin Suomi, jossa eläkkeensaaajat ovat.

Toinen näkökohta on se, että pieni, avoin, integroitunut, Suomen kaltainen euromaa ei enää ole pääomaköyhä. Olemme osa kansainvälisiä pääomamarkkinoita ja työllisyytemme kasvua ei rajoita se, että meiltä puuttuisi pääomaa ja investointeja, vaan se, miten saamme omat voimavaramme käyttöön ja eritoten työmarkkinoita uudistamalla lisää työllisiä. Työllisyyden kasvua rajoittavat työvoiman määrä ja työmarkkinoidemme rakenneongelmat, ei investointien määrä, emmekä saa lisää hyvinvointia pakottamalla eläkeyhtiöitä kotimaan sijoituksiin. Sitä vastoin vaarannamme näin toimimalla tulevat eläkkeet, koska tällöin eläkevarojen tuotto alenee. Siksi pitää suhtautua kriittisesti tässä salissa ehkä vaalien allakin ilmeneviin toiveisiin siitä, että eläkevaroja alettaisiin jakaa tämän salin mielestä mieluisiin tarkoituksiin. Parhaiten turvataan tulevat eläkkeet jatkamalla sitä, että sijoittamalla näitä varoja maailmalle saadaan niille paras mahdollinen tuotto. — Kiitos.

14.27 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan niin kuin edustaja Vartiainen sanoi, niin varmasti tästä valtavasta 200:n tai yli 200 miljardin euron potista tarvitsee sijoittaa ulkomaille, mutta se on kyllä niin suuri potti, että jos siitä vaikka hiemankin suurempi sijoitettaisiin Suomeen, niin kuin edellä on ollut puhetta, niin se lisäisi kyllä meillä myös hyvinvointia ja tuottaisi myös rahastoihin lisää varoja. On sanottu, että eläkevarat on sijoitettava mahdollisimman tuottavasti, mutta ajattelen tässä kyllä niin, että on kapeakatseista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

ajatella, että ajatellaan vain ja ainoastaan sataprosenttisesti euroja. Kyllä näkisin, että voitaisiin ajatella, että näin suuresta rahapotista osa, ainakin pieni siivu, sijoitettaisiin sellaisiin kohteisiin, mitkä lisäävät terveyttä ja hyvinvointia ja nimenomaan ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia, ja sillä tavoin ajattelisimme sen mahdollisimman tuottavan kohteen vähän laajemmin kuin vain pelkkinä euromäärinä. Myös ministeriössä työskennelleet vakuutusalan asiantuntijat ovat aiemmin sanoneet moneen kertaan ja myös aiemmin valiokunnassa lausueksaan, että on arveltu, että eläkevaroiksi olisi riittänyt ja riittäisi 90 miljardia euroa. Nyt siellä on yli 200 miljardia euroa.

Tokihan tulevien sukupolvien eläkeasioihin, eläkkeelläolotilanteeseen ja siihen, minkälaiseksi se muodostuu ja minkälaiseksi tulevat eläkevarannot muodostuvat, vaikuttaa oleellisesti se, onko meidän nuoremmalle sukupolvelle töitä. Kaikkien pitää saada töitä, ja sieltä niitä verovaraja kertyy, mutta tähän liittyen minusta on tärkeää nostaa esiin myös se, minkälainen meidän työmarkkina on jo tällä hetkellä ja kuinka valtavan nopeassa muutoksessa meidän työmarkkinat ovat.

Tässä vaiheessa nostaisin esiin meidän alustatalouden. Meillä enemmän ja enemmän työt siirtyvät sinne alustoille, ja on arveltu, että jo nykyisin tässä vaiheessa noin 160 miljoonaa euroa verovaraja jää keräämättä nimenomaan siitä työstä, mitä tehdään siellä alustoilla, ja on arveltu, että vuoteen 2025 mennessä kokonaistaloudesta alustatalous muodostaisi noin 25—50 prosenttia, ja sillä tavoin on hyvin suuri riski, että tulee verovaje eli jää kertymättä veroja, keräämättä veroja jopa 1—2 miljardia vuodessa. Nämä tulokset, nämä luvut, joita nyt sanon, ovat nimenomaan Verohallinnon arvioita. Verohallinto on arvioinut, että — ja myös kyselyjen mukaan — heistä, jotka toimivat tuolla alustoilla, uskollisesti vain ehkä noin 44 prosenttia hoitaa hyvin veroasiansa, eli 1—2 miljardin verokertymän vaje [Puhemies koputtaa] uhkaa olla, ja siinä mielessä [Puhemies koputtaa] näkisin, että näitä asioita [Puhemies koputtaa] tarvitsee nopeasti myös [Puhemies koputtaa] laajemmin arvioida.

14.30 Markku Eestilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä eläkekeskustelu kyllä on edessä niin kuin etelä, niin että siitä ei tulla pääsemään mihinkään. Se tulee nousemaan esille ennen vaaleja ja myös vaalien jälkeen.

Olen samaa mieltä kuin edustaja Vartiainen, että kyllä näitä työeläkevaroja pitää sillä tavalla sijoittaa, että ne tuottavat maksimaalisesti, ja niitä ei voi käyttää pelkästään sillä periaatteella, että ne ovat kivoja kotimaisia rahoja, joita voidaan jonnekin investoida, vaan niillä on selvät tuottovaatimukset. Ja kun katsoo, miten nämä eläkevarastot ovat kehittyneet, niin kyllähän ne ovat erittäin hyvin hoidettuja. Varmaan niitä voidaan hoitaa paremminkin, mutta vuonna 96 niitten arvo oli 36 miljardia, ja tänä päivänä niitten arvo on yli 200 miljardia. Kun katsoin sitä janaa, miten ne ovat kehittyneet, ei siellä ole kuin yhtenä vuonna laskua, jolloin työeläkerahastot eivät nousseet. Silloin kun Lehman Brothersin konkurssi tuli ja nämä kaikki maailmanlaajuiset finanssiongelmat, niin putosi muistaakseni parikymmentä miljardia rahastojen arvo, ja siitä ne ovat välittömästi lähteneet nousuun. Sinäkin aikana, kun Suomen vaihtotase putosi 17 miljardia 12 vuoden aikana, työeläkerahastot kasvoivat, ja kasvun takana on tietenkin se, että niitten sijoituspaletti oli globaali. Näin sen pitää ollakin, koska nämä ovat eläkeläisten hyvinvoinnin turvaamiseksi ja tulevien eläkkeitten maksamiseksi.

Yksi mielenkiintoinen asia on se, että neljänä viime vuotena näistä työeläkerahastoista on otettu — työnantajien ja työntekijöitten lisäksi, jotka todellisuudessa maksavat nämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

eläkkeet — rahaa. Siitä huolimatta rahastot ovat kasvaneet koko ajan. Me tiedämme sen, että eläkeläisten sosioekonominen asema on erilainen kuin palkansaajien. Asumiskulut ovat nousseet paljon, niin kuin täällä todettiin, ja terveydenhuoltokulut. Ja kun me katsomme Tilastokeskuksen tilastoja, niin tietyillä sosioekonomisilla ryhmillä saattaa indeksi olla 124 asumisen suhteen, mihin he joutuvat kuluttamaan. Palkansaajilla se on 100. Terveydenhuollon kuluissa se saattaa olla 190. Meidän pitää oikeasti tutkia, mitä näille eläkeläisille on tapahtunut. Siellä on eläkkeitten määrän kehitys, mitä eläkkeellä saa ostettua, ja kun asumisen ja terveydenhuollon kulut ovat nousseet, niin se on rokottanut erityisesti eläkeläisiä. Jos nämä asiat menevät samaan suuntaan, niin se johtaa eläkeläisköyhyyteen.

Minun mielestäni ei voi olla niin, että hihasta vedetään täällä, että onko tämä indeksi oikein tai ovatko eläkkeet jääneet jälkeen vai eivät, vaan ne pitää tutkia. Siihen pitäisi minun mielestäni perustaa työryhmä, joka puoli vuotta työskentelee, ja katsoa, ovatko nämä oikeasti näin. Nyt näyttää siltä, että työeläkerahastot koko ajan kasvavat mutta tietyllä tavalla [Puhemies koputtaa] on selviä toimeentulo-ongelmia eläkeläisillä. Minä en ota kantaa mihinkään ilman tutkimusta, nämä pitäisi kunnolla tutkia. [Leena Meri pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Paula Risikko: Edustaja Merellä on vastauspuheenvuoro, mutta sitten mennään listalle jälleen.

14.33 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Olin kuitenkin kuulevinani tässä edellisessäkin puheenvuorossa, kuten edustaja Vartiainen puheenvuorossaan, juuri sen ajatuksen, minkä sanoin alussa, että kun näin on aina mentä, niin näin aina mennään.

Mutta pienen lupauksen antoi tuo edustaja Eestilän puheenvuoron loppuosa, että tätä asiaa voisi joku työryhmä pohtia. Minun mielestäni sen pitäisi nimenomaan keskittyä siihen eläkkeiden tasoon. Ei tarvitse olla kamalan suuri ruudinkeksijä ymmärtääkseen, että jos eläke on vuodesta toiseen sama, kun palkat nousevat, niin totta kai siinä on aina vähemmän ostovoimaa, koska sähkölasku, bensalasku, mikä tahansa lasku, ei ole eläkeläiselle erisuuruinen siellä tiskillä. Elikkä kyllä meidän täytyy tämä fakta ymmärtää, emme me voi aina vain siirtää ja siirtää näitä asioita. Kyllä näistä nyt täytyy voida tässä ääneen puhua. ”Globaalit” ja ”tuotot” ja muut ovat hienoja sanoja, mutta ihmisiä kiinnostaa se, mikä heille käteen jää, ja kyllä meidän täytyy pystyä tätä järjestelmää ravistelemaan, eikä aina ajatella, että näin me menemme, kun aina olemme näin menneet. [Ilkka Kanerva: Hyvä puheenvuoro, muttei ollut vastauspuheenvuoro!]

Puhemies Paula Risikko: Puhujalistalle.

14.34 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Tämä käsillä oleva esitys sinänsä on perusteltu. Se parantaa läpinäkyvyyttä, avoimuutta, raportoinnin oikea-aikaisuutta ja varmaan järjestelmän luotettavuuttakin. Mutta tähän laajempaan keskusteluun muutama sana:

Nykyisinkin jo joudutaan käyttämään tätä rahastoivaa osuutta, jotta me pystymme huolehtimaan niistä velvoitteista, joihin olemme sitoutuneet eläkeläisten etujen turvaamisen näkökulmasta. On hyvä, että tämä rahasto-osuus on kohtuullisen merkittävä. Sitten pitää mielessä, että kaiken sijoitustoiminnan pitää olla tuottavaa ja turvaavaa, ja silloin sijoituskohteita ei voi keskittää pelkästään kotimaahan, vaan tarvitaan myöskin kansainvä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

listä sijoitustoimintaa, jotta tämä äsken mainittu tavoite toteutuu. Suomalainen eläkejärjestelmä on sillä tavalla hyvä, että siinä on kuitenkin osittainen rahastoiva järjestelmä, joka puskuroi silloin kun tarvitaan suurten ikäluokkien eläkkeellemenon tukemista.

Viime viikolla julkistettiin joku tutkimus siitä, että suomalainen työeläkejärjestelmä on maailman kolmanneksi paras sen uskottavuuden, toimivuuden ja rahoitusrakenteenkin kannalta. Haasteitahan tulee siitä, että mitä korkeampi työllisyysaste, sen varmemmin voidaan myöskin työeläkejärjestelmän rahoitus turvata. Työelämän murros tulee johtamaan siihen, että kun työsuhteet pirstoutuvat tai tämän polarisaation myötä keskiluokkainen työ saattaa vähentyä, myös työeläkejärjestelmän rahoituspohja voi muuttua haasteellisemmaksi. Tässä mielessä tämä eläkeuudistus, johon täällä viitattiin edustaja Vartiaisen puheenvuorossa, oli tosi merkittävä. Nythän keskimääräinen eläkeikä nousee sen kolme kuukautta per vuosi, ja tällä uudistuksella tulee olemaan suuri merkitys sille, että pystytään jatkossa jotenkin kantamaan huolta myöskin tästä rahoituksesta ja siitä, että nämä hupenevat nuoret ikäpolvet eivät joudu liian kovien maksurasitusten kohteeksi tulevaisuudessa.

Eläkevaroja pystytään varmaan järkevästi kumppanuushankintojen kautta sijoittamaan johonkin esimerkiksi pidempiaikaisiin tulevaisuusinvestointeihin, kuten infrainvestointeihin, joissa ovat siis yhteiskunta, työeläkejärjestelmät ja yksityinen pääoma mukana. Tällaisia kumppanuus- ja yhteistyömalleja kyllä tarvitaan, ja siinä työeläkejärjestelmä voi omalta osaltaan olla mukana.

Lopuksi haluan sanoa sen, että meidän iso haaste on edelleenkin se, että työkyvyttömyyseläkkeelle menevien joukko on erittäin iso, ja se on nyt pikkusen jopa kasvussa. Jos me sitä saamme hillittyä ja nostettua keskimääräistä työstä lähtöikää, sillä on erittäin suuri vaikutus työeläkejärjestelmän rahoitukseen tulevaisuudessa.

Puhemies Paula Risikko: Sitten otetaan nämä kaksi tästä vielä, eli Elomaa ja Myllykoski, ja sen jälkeen ministeri, ja sitten mennään seuraavaan asiaan.

14.37 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Työeläkerahastojen 200 miljardia on valtava summa. Meillä on paljon niitäkin eläkeläisiä, jotka tekivät vuosikausia töitä ennen kuin eläke alkoi edes kertyä, puhumattakaan pitkistä työurista, joissa töitä on tehty 40 vuotta, 50 vuotta. Eläke ei ole tällä hetkellä heidän kohdallaan edes pakolliset elinkustannukset kattava.

Nuoret ja työssäolevat ovat huolissaan tulevasta eläkkeistään — onko sijoituksia vielä silloin jäljellä, kun heidän eläkeikänsä on ajankohtainen? Sekin on kyllä aiheellinen huoli.

Eläkerahastojen miljardit pitää sijoittaa tietenkin hyvin, mutta rahastojen varannot kasvavat kuitenkin koko ajan, ja tämä taitettu indeksi on edelleen voimassa. Aivan kuten edustaja Meri tässä totesi, eläkeläiset kysyvät näitä asioita jatkuvasti: milloin heidän vuoronsa tulee saada oman hyvinvointinsa lisää, koska he ovat tehneet pitkän työuran?

Mutta varsinainen kysymys ministerille olisi: tämä hallituksen esitys on periaatteessa hyvä, mutta onko siinä vaarana, että sijoitukset myös EU:n ulkopuolelle kasvavat paljon ja näin ollen myös riskit kasvavat?

14.39 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Monipuolisia ja puolesta ja laitaan olevia puheenvuoroja on käytetty.

Itse haluaisin kuitenkin nostaa esille sitä, että meidän eläkejärjestelmästämmme, missä työnantajat ja työntekijät omasta palkastaan tai sitten yritystulostaan sijoittavat ja maksa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

vat tai mahdollistavat eläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan, täytyisi se yksi perusasia kuitenkin muistaa. Haluan kohdistaa tämän viestini edustaja Eestilälle. On varmasti niin, että meidän on erittäin hyvä turvata — ja olen samaa mieltä — kansainvälisiin yrityksiin niin, että meidän kartutettu eläkkeemme, joka turvaa meidän tulevien sukupolvien eläkemaksut, on turvassa. Mutta katson niin, että kyllä meidän suomalaisten kasvuyritysten, pk-sektorin kasvumahdollisuuksia tulisi uskaltaa katsoa rohkeammin. Jos emme tätä kautta pysty siihen, mikä on ollut järjestelmän ensisijainen tarkoitus — eli on ollut mahdollisuus lainata täältä rahaa, jotta yritystoiminta voi kehittyä ja kasvaa — ja jos me olemme unohtaneet sen nyt tässä hetkessä, niin meidän pitää palauttaa se mahdollisuus. Me otamme ehkä pienen riskin, mutta me otamme riskin myös silloin, kun me eläkevaroja sijoitamme kansainväliseen pörssiyritykseen. Meidän pitää uskaltaa tehdä joiltakin osin tästä yhteisestä kassasta myös sitä, että me edistämme suomalaisen yrittäjyyden kehittymistä tässä maassa, mikä tarkoittaa, että yritys kehittyessään voi tehdä useammalle työntekijälle mahdollisuuden työllistyä.

Näitä asioita ei pidä sekoittaa toisiinsa niin, että ne ovat vastakkaisia. Me tarvitsemme toisiamme, ja sen takia eläkejärjestelmä onkin hyvä. Toivon hartaasti, että voisimme jossain vaiheessa laatia lainsäädäntömallin, niin että eduskunta ei pysty puuttumaan eläkejärjestelmään vaan työmarkkinajärjestöt hoitavat sen keskenään, koska he kantavat siitä ja sen rahoituksesta vastuun. Tämä olisi tärkeää, niin että emme mahdollista sitä, että Suomi EU-velkojen suhteessa voisi antaa vakuuksia eläkejärjestelmästä, vaan meidän pitää pitää EU-rahoituskehys ja eläkejärjestelmä aivan irti toisistaan, jotta me mahdollistamme sen, että suomalaisilla työnantajilla, työmarkkinajärjestöillä on mahdollisuus turvata palkansaajille ja yrittäjille se eläketurva, mitä nyt tällä hetkellä on.

14.42 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila: Arvoisa puhemies! Kiitoksia keskustelusta, joka käsitteli hyvinkin laajoja asioita. Olemme varmaan kaikki tässä salissa samaa mieltä siitä, että eläkevakuutuksen periaatteita tulee vaalia. Tällä hallituksen esityksellä ei näihin isoihin periaatteellisiin kysymyksiin ole tarkoitus tehdä muutoksia. Kappaleessa 3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset on luettavissa, että ei arvioida olevan näitä isoja periaatteellisia vaikutuksia vaan nimenomaan läpinäkyvyyden lisäämistä, tiedon lisäämistä.

Edustaja Juvonen, kysyitte siitä, mitä arviointineuvosto on tässä vastannut. Sivulla 18 on todettu: esitys on laintarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä ja siellä on otettu ne huomiot tähän mukaan, mitä on ollut. Saamani tiedon mukaan arviointineuvosto on pitänyt tätä lakiesitystä ja sen muutoksia vähäisinä.

Kertaan vielä: Tämä siis liittyy hallituksen esitykseen 305/2018 vp, joka on valmisteltu valtiovarainministeriössä, ja tämä liittyy siis nimenomaan muutosdirektiivin kansalliseen implementointiin. Valtiovarainministeriö on asettanut kesällä 2017 työryhmän, joka on valmistellut näitä ehdotuksia. Työryhmä on arvioinut juurikin, mitä STM säätää vakuutusyhtiölain, eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain osalta, ja sitten on sovittu siinä työryhmässä valtiovarainministeriössä näin, että nämä tulevat sosiaali- ja terveysministeriön arvioitavaksi.

Sitten edustaja Elomaa, kysyitte rahastojen käytöstä ja sijoituksista. Eläkerahastoja valvoo Finanssivalvonta, ja meillä on Finanssivalvonnasta säädetty laki, jonka puitteissa valvonta toteutetaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

Mutta summa summarum, tämä siis liittyy isompaan kokonaisuuteen, hallituksen esitykseen 305, joka on myös annettu eduskunnalle.

Puhemies Paula Risikko: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 14.44.

Keskustelua jatkettiin kello 17.20.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 2 käsittelyä.

17.20 Sari Tanus kd: Arvoisa herra puhemies! Käytin tähän asiaan liittyen jo aiemmin muutaman puheenvuoron, mutta halusin vielä alleviivata näkemystäni myös siitä, mikä tuli jo aiemmissa puheenvuoroissa toisten kansanedustajien toimesta myös esille, että tätä työeläkejärjestelmää on voitava arvioida uudelleen ja sitä on tarvittaessa voitava myös uudelleenrakentaa. Jos ajattelemme, että yhteiskunta muuttuu nopeasti, niin tässä muutoksessa on ilmiselvää, ettei ole vain tarvetta tähän, vaan voi hyvinkin olla, että se on myös välttämätöntä tehdä.

Toin aiemmin tässä salissa lausumamuodossa esille, että mielestäni työeläkejärjestöjen kanssa pitäisi voida alkaa neuvottelemaan esimerkiksi pienempien työeläkkeiden nostosta. Nythän aina puhutaan, että työeläke on se, miksi se on kertynyt aikojen saatossa, mutta meillä on esimerkiksi monia ikänaaisia, jotka ovat tehneet tärkeää ja arvokasta työtä hoitaessaan perhettä, toimiessaan kotona ja kasvattaessaan lapsia, meidän nykyisiä veronmaksajiamme, ja toisaalta monet ovat tehneet tämän vuoksi pätkätöitä ja pienellä palkalla, eli työeläkettä ei ole kertynyt. Tietysti meillä on takuueläke ja kansaneläke, mutta tämän lisäksi esimerkiksi pienimpien työeläkkeiden tasokorotusta pitäisi voida harkita ja arvioida ja pitäisi miettiä keinoja sen toteuttamiseksi.

Sen lisäksi puoliväli-indeksistä tein aikoinaan ehdotuksen tässä salissa. Kun sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnassa aikanaan kansalaisaloitetta käsiteltiin, niin silloin siellä oli aiemmin myös ministeriössä toimineita vakuutusalan asiantuntijoita kuultavana, ja he kyllä korostivat sitä, että aikanaan taitettu indeksi oli tarkoitettu väliaikaiseksi ja tämä aiemmin käytössä ollut puoliväli-indeksi olisi täysin kestävä myös jatkoa ja tulevia sukupolvia ajatellen. Nythän on sitten tehty Senioriliikkeen toimesta kansalaisaloite, joka on meneillään ja joka ehdottaa, että tuotaisiin tämä puoliväli-indeksi 10 vuoden kokeiluna ja sen aikana sitten voitaisiin arvioida ja tehdä myös tarkat laskelmat siitä.

Sitten asia, minkä halusin myös nostaa esille näihin työeläkeyhtiöihin liittyen: Olen pitänyt varsin merkillisenä sitä, että työeläkeyhtiöiden päättäviin elimiin ei käsitelläkseni nykyisin kuulu lainkaan nykyisten eläkeläisten edustajaa. Näkisin kyllä, että tämä on puute, ja toivoisin, että kun näitä asioita arvioidaan — tietysti yhteistyössä ja yhteisymmärryksessä neuvotellen työeläkeyhtiöiden ja näiden järjestöjen kanssa — niin voitaisiin korjata tämä puute. Mielestäni siellä tulisi olla myös nykyisten eläkeläisten edustaja, kun päätetään näistä asioista. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.